

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักคิดและหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า ๓๐ ปี ด้วยสายพระเนตรที่ยาวไกลและลึกซึ้งยิ่งกว่านักพัฒนา หรือนักวิชาการใดๆ จะมีสติปัญญาเสมอเหมือนได้ดังพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระองค์ นับตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เป็นต้นมา ที่ได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนบนหลักแนวคิดพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดความพอมี พอกิน พอใช้ และมีความสุขโดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และทรงเตือนสติประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท ตระหนักถึงการพัฒนาที่สมดุล ก้าวหน้าไปอย่างสมดุล และการกระทำในแต่ละขั้นตอนอย่างถูกต้องตามหลักวิชา และการมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นกรอบในการคิด และการกระทำ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกมิติชีวิต ทุกภาคส่วน และทุกด้านของการพัฒนา เพื่อสังคมส่วนรวมจักได้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและเจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันอย่างมั่นคง และยั่งยืน^๑

และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๙) จึงยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” รวมทั้ง “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง โดยมีการวิเคราะห้อย่าง “มีเหตุผล” และใช้หลัก “ความพอประมาณ” ให้เกิดความสมดุลระหว่างมิติทางวัตถุกับจิตใจของคนในชาติ ความสมดุลระหว่างความสามารถในการพึ่งตนเองกับการแข่งขันในเวทีโลก ความสมดุลระหว่างสังคมชนบทกับเมือง เตรียม “ระบบภูมิคุ้มกัน” ด้วยการบริหารจัดการความเสี่ยงให้เพียงพอพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาทุกขั้นตอนต้องใช้ “ความรู้รอบรู้” ในการพัฒนาด้านต่างๆ ด้วยความรอบคอบ เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมไทย รวมทั้งเสริมสร้างศีลธรรมและสำนึก

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, *แนวทางการนิเทศเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*, กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการพิเศษ สำนักงาน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, พิมพ์ครั้งที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๒.

ใน “คุณธรรม” จริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และดำเนินชีวิตด้วย “ความเพียร” จะเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ^๒

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเปรียบเสมือนแสงเทียนที่ส่องสว่างให้เห็นหนทาง ที่จะก้าวเดินต่อไปของแต่ละบุคคล ชุมชน และของประเทศชาติ โดยเป็นแนวทางที่เน้นการเจริญเติบโตที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามศักยภาพที่มีอยู่จริง อย่างมีเหตุมีผล เป็นขั้นเป็นตอนด้วยความมั่นคง และเตรียมพร้อมด้วยความไม่ประมาทในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งทางบวกและทางลบ นับเป็นกระบวนการมุ่งสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง มากกว่าการสร้างความสำเร็จเติบโตอย่างรวดเร็วแบบก้าวกระโดดที่ลอกเลียนแบบมาจากรูปแบบการพัฒนาของสังคมอื่นๆ โดยไม่พิจารณาให้รอบคอบ ซึ่งการมุ่งเน้นแต่ผลลัพธ์ในระยะสั้น มากกว่าความยั่งยืนของการพัฒนา เป็นการเสี่ยงต่อความไม่แน่นอนทั้งหลายที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก ปัจจุบันประชาชนชาวไทยทุกระดับในทุกภาคส่วนของสังคม ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม นักวิชาการ ประชาชนทั่วไป ได้ย้อนกลับมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาและดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำริอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้น^๓

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม ตามโครงสร้างหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ นักศึกษาในแต่ละระดับชั้นต้องลงทะเบียนเรียนวิชาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับของสถานศึกษา จำนวน ๑ หน่วยกิต ไม่ต่ำกว่า ๔๐ ชั่วโมง แต่ยังขาดกระบวนการบูรณาการหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้และครูผู้สอนยังขาดทักษะการถ่ายโอนองค์ความรู้ให้แก่นักศึกษาในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและรับการเปลี่ยนแปลงของยุคโลกาภิวัตน์ จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้นักศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากสังคมภายในและวัฒนธรรมภายนอกอยู่ตลอดเวลา ทั้งในด้านความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว มีความรู้ควบคู่คุณธรรมให้ปรากฏชัดอย่างเป็นรูปธรรม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและนำผลการวิจัยไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

^๒ สำนักงานรัฐมนตรี.แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (๒๕๕๕-๒๕๕๙), กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,๒๕๕๔.

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.กระทรวงศึกษาธิการ.ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งชาติ,๒๕๕๑.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๒.๓ เพื่อศึกษา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างไรร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษา

นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ๕ ด้าน ได้แก่ ๑.ด้านความพอประมาณ ๒.ด้านความมีเหตุผล ๓.ด้านมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ๔.ด้านเงื่อนไขความรู้ ๕.และด้านเงื่อนไขคุณธรรม^๔

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ๒ ตัวแปร คือ

๑. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ การประกอบอาชีพ รายได้ประจำเดือน ของนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ใน ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑. ด้านความพอประมาณ ๒. ด้านความมีเหตุผล ๓. ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ๔. ด้านเงื่อนไขความรู้ ๕. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.ประชากร (Population) ที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา ๒๕๕๗ ของศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ๘ แห่ง จำนวน ๕๓๘ คน^๕ ประกอบด้วยศูนย์

๑. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๑
๒. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๒
๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๓
๔. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดอินทร์บรรจง
๕. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ.บางกอกรับเบอร์ จำกัด (มหาชน)
๖. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดเรืองยศสุทธาราม
๗. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโรงแก้ว
๘. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเจริญกรุง ๘๘

^๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว, เศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่, (จัดทำโดย : บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด, ๒๕๕๐), หน้า ๓๔.

^๕ กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ(งานทะเบียนและวัดผล) โปรแกรม ITw ๕๑ ,คู่มือนักศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๕๗, (ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร),

๒.กลุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มจากประชากร โดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของ ทาโร่ ยามาเน่ (Tara Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น ๐.๐๕ หรือร้อยละ ๙๕ และใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) หากกลุ่มตัวอย่างจากสูตรและได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๗๓ คน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๘ แห่ง

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้วิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือน ธันวาคม ๒๕๕๗ รวม ๖ เดือน

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักศึกษามีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักศึกษามีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๓ นักศึกษามีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๕.๔ นักศึกษามีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนักศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึงการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรที่ถูกกำหนดเป็นแบบแผนการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดทำตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การแบ่งกลุ่มนักเรียน ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกอันเกี่ยวกับการเรียน การสอน ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ สื่อที่ใช้เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและมีการวัดผลประเมินผล

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤต เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

การศึกษานอกระบบ หมายถึง กิจกรรมการศึกษาที่มีกลุ่มเป้าหมายผู้รับบริการและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ชัดเจน มีรูปแบบ หลักสูตร วิธีการจัดและระยะเวลาเรียนหรือฝึกอบรมที่ยืดหยุ่นและหลากหลายตามสภาพความต้องการและศักยภาพในการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายนั้นและมีวิธีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานเพื่อรับคุณวุฒิทางการศึกษา หรือเพื่อจัดระดับผลการเรียนรู้

การศึกษาตามอัธยาศัย หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ในวิถีชีวิตประจำวันของบุคคล ซึ่งบุคคลสามารถเลือกที่จะเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามความสนใจ ความต้องการ โอกาส ความพร้อม และศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

ศูนย์การศึกษา หมายถึง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๘ แห่ง ประกอบด้วย

๑. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๑
๒. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๒
๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๓
๔. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดอินทร์บรรจง
๕. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ.บางกอกริบเบอร์ จำกัด (มหาชน)
๖. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดเรืองยศสุทธาราม
๗. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโรงแก้ว
๘. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเจริญกรุง ๘๘

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาอยู่ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ทั้ง ๘ แห่ง ประกอบด้วย

๑. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๑
๒. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๒
๓. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดวรจรยาวาส ๓
๔. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดอินทร์บรรจง
๕. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน บ.บางกอกริบเบอร์ จำกัด (มหาชน)
๖. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนวัดเรืองยศสุทธาราม
๗. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนโรงแก้ว
๘. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเจริญกรุง ๘๘

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การดำรงชีวิตในความพอดี มีการปฏิบัติตนดำเนินไปในทางสายกลาง โดยมีความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว

องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่ต้องมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ดังนี้

ด้านความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี พอเหมาะไม่มากหรือน้อยเกินไปจนเบียดเบียนตนเองและผู้อื่นซึ่งเป็นไปตามเศรษฐศาสตร์ ยึดหลักทางสายกลางและความไม่โลภ

ด้านความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการใดอย่างมีเหตุผล คำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบคอบ ใช้หลักเหตุผลตามความพอเพียง ตามหลักวิชาการ กฎหมาย ศีลธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงาม ซึ่งเป็นไปตามเศรษฐศาสตร์ ใช้ปัญญาในการพิจารณาตัดสินใจใช้หลักเหตุผลมิใช่คำนึงถึงความอยาก ความโลภ หรือตัณหา

ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึงการเตรียมตัวพร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ ซึ่งเป็นไปตามเศรษฐศาสตร์ที่มีความไม่ประมาทต้องเตรียมพร้อมและเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปตามธรรมชาติ

ด้านเงื่อนไขด้านความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้อง และมีความรู้ในการตัดสินใจได้ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักเศรษฐศาสตร์ที่เน้นการใช้ปัญญา

ด้านเงื่อนไขคุณธรรม หมายถึง การยึดหลักคุณธรรมเป็นแนวทาง มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ รู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น มีความสามัคคี ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน พากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นไปตามเศรษฐศาสตร์

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ได้ทราบผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๓ ได้ข้อเสนอแนะและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร

๑.๗.๔ นำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร